

Asia: VN/25323/2021

Luonnos valtioneuvoston huoltovarmuusselonteoksi

Lausunto Utlåtande

Lausunnot lukuun 1. Johdanto

Utlåtande om kapitel 1 Inledning

Vastuu huoltovarmuudesta kuuluu kaikille yhteiskunnan toimintasektoreille. Jokaisen organisaation on omalta osaltaan huolehdittava riittävästä resursseista huoltovarmuuden turvaamiseksi. Kaikkia Suomen pelastuslaitoksia edustava Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto katsoo, että selonteossa tulisi esitettyä tasapuolisemmin tuoda esiin kaikki yhteiskunnan elintärkeät toiminnot ja palvelut ottaen huomioon myös eri viranomaisten vastuut. Tarve asiakirjalle, joka antaa luonnoksessa esitettyä laajemman yhteiskunnallisen katsauksen huoltovarmuuskysymysten tilasta, on olemassa. Täten olisi arvioitava tulisiko huoltovarmuuden selonteossa lähtökohdaksi valita kokonaisturvallisuuden mallin mukainen jäsenitys, jossa tunnistetaan kaikki aihealueeseen liittyvät keskeiset toimijat ml. viranomaisten tuottamat kriittiset yhteiskunnan palvelut sekä kiinnittää erityistä huomiota elinkeinoelämän ja julkisen hallinnon yhdyspintojen toimivuuteen eri turvallisuustilanteissa.

Lausunnot lukuun 2. Kansainvälinen yhteistyö

Utlåtande om kapitel 2 Internationellt samarbete

-

Lausunnot lukuun 3. Huoltovarmuuden toimintaympäristön kehitys ja sen vaikutukset

Utlåtande om kapitel 3 Utveckling av försörjningsberedskapens verksamhetsmiljö och effekterna av denna utveckling

-

Lausunnot lukuun 4. Kansalaisvarautuminen

Utlåtande om kapitel 4 Medborgarnas beredskap

Huoltovarmuuden näkökulmasta niin kuntien kuin eri viranomaisten kyky sopeutua yhteiskunnan häiriöihin ja turvata toimintansa jatkuvuus määrittää vahvasti koko yhteiskunnan ja kansalaisten

kriisinsieto- ja toimintakykyä. Huoltovarmuuden häiriöt heijastuvat suoraan yhteiskunnan julkisiin peruspalveluihin ja sitä kautta kansalaisten toimintakykyyn ja yhteiskunnan tilaan. Julkisen hallinnon resurssit eivät valitettavasti kuitenkaan usein vastaa huoltovarmuuden ylläpitämisen vaatimuksiin.

Lausunnot lukuun 5. Huoltovarmuuden toimintamalli

Utlåtande om kapitel 5 Verksamhetsmodell för försörjningsberedskapen

-

Lausunnot lukuun 5.1.5 Sektorikohtaisen varautumisen lähtökohtia

Utlåtande om kapitel 5.1.5 Utgångspunkter för den sektorsvisa beredskapen

Kappaleissa sektorikohtaisen varautumisen lähtökohdista (5.1.5.), alueellisesta huoltovarmuudesta (5.1.6.) tai kriittisestä infrasta (5.2), yhteiskunnan kriittisistä toiminnoista tulisi tunnistaa myös kriittiset julkiset palvelut ja niiden jatkuvuuden varmistaminen julkisin varoin. Pelastuslaitosten näkemyksen mukaan pelkästään huoltovarmuusorganisaation sektorit ja poolit eivät riittävällä laajuudella vastaa yleisen turvallisuustilanteen ja yhteiskunnan kehityksen kannalta oleellisiin tarpeisiin, vaikka koko julkinen sektori on riippuvainen samoista energiavarannoista, materiaaleista ja niiden saatavuudesta kuin elinkeinoelämäkin. Elinkeinoelämän ja julkisen hallinnon yhdyspinnan toimivuus on avainroolissa kokonaisuuden hallinnassa kaikissa turvallisuustilanteissa.

Luonnoksessa ei huomioida esimerkiksi pelastustoimen tuottamia kiireellisiä palveluita tai niiden huoltovarmuuden kehittämistarpeita, vaikka esim. sosiaali- ja terveydenhuollon kriittisyys on tunnistettu. Myös pelastustoimen järjestämistä vastuu siirtyy hyvinvointialueille. Jo ensi vuodesta lähtien sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen huoltovarmuuden kysymykset ratkaistaan nykyistä enemmän samoilla resursseilla, ja niiden jatkuvuuden hallinta on aiempaa tiiviimmin kytköksissä toisiinsa esimerkiksi yhteisten tukipalvelujen ja hankintojen kautta.

Lausunnot lukuun 6. Sotilaallinen huoltovarmuus

Utlåtande om kapitel 6 Militär försörjningsberedskap

-

Lausunnot lukuun 7. Huoltovarmuuden kehittämislinjauksia

7.1 Huoltovarmuuden taloudelliset resurssit

Utlåtande om kapitel 7 Riktlinjer för utveckling av försörjningsberedskapen

7.1. Ekonomiska resurser för försörjningsberedskapen

-

7.2. Huoltovarmuuslainsäädännön ajantasaistaminen

7.2. Uppdatering av försörjningsberedskapslagstiftningen

-

7.3. Sektorikohtainen varautumisen ja yhteistyön kehittäminen sekä osaamisen varmistaminen

7.3. Utvecklande av den sektorsvisa beredskapen och det sektorsvisa samarbetet samt säkerställande av kompetensen

-

7.4. Verkostomallin kehittäminen sekä jatkuvan yhteiskunnallisen vuoropuhelun tarve

7.4. Utveckling av nätverksmodellen och behovet av en kontinuerlig samhällsdialog

-

Lausunnot liitteeseen 1

Utlåtande om bilaga 1

-

Muut selontekoa koskevat yleiset kommentit

Övriga allmänna kommentarer om redogörelsen

Lisätiedot lausunnosta: pelastusjohtajien puheenjohtaja, pelastusjohtaja Harri Setälä, Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos, harri.setala@seinajoki.fi

Tervo Vesa-Pekka
Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto